

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Mizik Andrea ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Majdán Adrienn jogtanácsos által képviselt Magyar Állam alperes ellen, kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2010. december 3. napján meghozott, 6.P.25.476/2008/17. számú ítélete ellen, a felperes részéről 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és a felperest megillető lejárt járadék összegét 5.140.536 (ötmillió-száznegyvenezer-ötszázharminchat) forintra, ebből 3.000.000 (hárommillió) forint után 2007. január 1. napjától, 123.576 (százhuszonháromezer-ötszázhetvenhat) forint után 2008. december 15. napjától, 1.056.030 (egymillió-ötvenhatezer-harminc) forint után 2009. január 15. napjától, 265.930 (kétszázhatvanötezer-kilencszázharminc) forint után 2009. február 1. napjától, 380.000 (háromszáznyolcvanezer) forint után 2009. április 1. napjától, 315.000 (háromszáztizenötezer) forint után 2009. augusztus 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatra, a felperest megillető folyamatos járadék havi összegét 85.000 (nyolcvanötezer) forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt 372.000 (háromszázhetvenkétezer) forint fellebbezési eljárás illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 1981. szeptember 9-én idegen hibás közúti balesetet szenvedett. A balesetben a felperes súlyosan megsérült, bal oldali medencecsontja darabosan tört el, eltört a jobb lábszárcsontja, a kulcscsontja, és a bal oldali belső bokacsontja. A

sérülések a gyógyulásukat követően a felperes maradandó testi fogyatékoságát idézték elő, és a felperes munkaképességének 40 % mértékű csökkenését okozták. Az alperes megfizetett a felperesnek 70.000 forint nem vagyoni kártérítést. Ezen kívül az alperes háztartási és ház körüli munka többletköltsége jogcímén a baleset időpontjától, gyógyszer és gyógykezelés költsége jogcímén 2004. április 1-jétől fizet járadékot a felperesnek. A járadék összegét az alperes időszakonként felemelte. A felperes egészségi állapota a baleseti sérüléseinek gyógyulását követően folyamatosan rosszabbodott, emiatt a felperesnél 2007. július 18-án bal oldali csípő, 2008. június 23-án jobb oldali térdízület-protézis műtéti beültetésére került sor. A protézisek beültetésének következményeként a felperes munkaképességének csökkenése 50 % mértékre növekedett. A felperes a 2007. december 3-án kelt levelében járadékának felemelését kérte az alperestől. Kérelme kiterjedt a már folyósított járadék összegének a megemelésére, továbbá a gondozással, közlekedéssel, rehabilitációval felmerült költségek, valamint rezsi- és kulturális többletköltség jogcímén járadék megfizetésére. A levélben a felperes további 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítésre tartott igényt. Az alperes a felperes járadékának összegét 2008. január 1-jétől havonta 21.190 forintra emelte fel.

A felperes keresetében 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, utána 2008. június 20. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint különböző jogcímeken lejárt és folyamatos járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A járadék megfizetésére gondozás költsége, háztartási és ház körüli munkák többletköltsége, közlekedési többletköltség, gyógyszerköltség, kulturális többletköltség és rezsi többletköltség jogcímén 2003. február 6. napjától, élelemfeljavítás költsége jogcímén 2007. január 1. napjától, rehabilitációs többletköltség jogcímén 2007. augusztus 1. napjától, gyógykezelés többletköltsége jogcímén 2008. január 1. napjától tartott igényt. A lejárt járadék után a középátlagos időponttól kezdődően kérte törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezni az alperest. Keresetét arra alapította, hogy az alperes által folyósított járadék összege nem alkalmas a felperes által elszenvedett hátrányok ellensúlyozására, a mindennapi életvitelével felmerülő költségeinek a fedezésére. Hivatkozott arra, hogy a járadék összege nem áll arányban a felpereshez hasonló korú és hasonlóan sérült emberek járadékával. Előadta, hogy a felperes egészségi állapotában a baleset időpontjához képest a baleseti sérülésekkel okozati összefüggésben súlyos rosszabbodás állt be, ami szintén megalapozza a felperes nem vagyoni kártérítés és járadék iránti követelését.

Az alperes a felperes rehabilitációs többletköltség és gyógykezelés többletköltsége jogcímén előterjesztett követelését havonta 10.000-10.000 forint erejéig elismerte. Ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Az alperes az ellenkérelmében hivatkozott a felperes nem vagyoni kártérítés iránti követelésének az elévülésére. Álláspontja szerint a felperes egészségében bekövetkezett állapotromlás olyan csekély mértékű, hogy nem vagyoni kártérítés megállapításának alapjául nem szolgálhat. A felperes járadék iránti követelésével kapcsolatban az alperes arra hivatkozott, hogy a Ptk. 280. § (3) bekezdése értelmében a felperes a baleseti járadék hat hónapnál régebben lejárt, és alapos ok nélkül nem érvényesített

részleteit bírósági úton többé nem követelheti. Védekezésében az alperes kifejtette azt is, hogy a felperes elfogadható igényeit teljesítette, és vitatta a felperes további járadék iránti követelésének a megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.901.786 forintot, ebből az összegből 2.000.000 forint után 2008. június 20. napjától, 123.576 forint után 2008. december 15. napjától, 823.210 forint után 2009. február 1. napjától, 380.000 forint után 2009. április 1. napjától, 315.000 forint után 2009. augusztus 1. napjától, és 260.000 forint után 2009. október 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2010. december 1. napjától havonta 80.000 forint járadékot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Úgy rendelkezett, hogy a perrel felmerülő költségeiket a peres felek maguk viselik. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett költséget az állam viseli. Az ítéletet a lejárt és a folyamatos járadék vonatkozásában előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az alperes a balesetet követően önként teljesített 70.000 forint nem vagyoni kártérítést. Ezt a felperes elfogadta, az elévülési időn belül további követelést nem terjesztett elő, és a követelés érvényesítése iránt pert sem indított. A Ptk. 324. § (1) bekezdése, 345. § (4) bekezdése és a PK 52. számú Kollégiumi Állásfoglalás tartalma alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az egyes járadékkövetelések egészére, tehát a jövőben lejáró részletekre vonatkozóan is egységesen, az egyes jogcímeken előterjesztett követelések alapját képező károsodás vagy hátrány bekövetkezésével megkezdődött a követelések elévülése. Ebből azt a jogi következtetést vonta le, hogy a perben csak olyan igény érvényesíthető, amely a balesettel okozati összefüggésben keletkezett, és aminek a vonatkozásában a károsodás bekövetkezésének időpontjától az igény érvényesítéséig nem telt el az elévülési idő. Ezért a felperes csak a balesetből eredő sérülésekkel összefüggő egészségi állapot rosszabbodásával kapcsolatban, a rosszabbodás mértéke szerinti további követelések érvényesítésére jogosult. Az elsőfokú bíróság a perben beszerzett orvosszakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes baleseti sérülései nem gyógyultak meg teljesen. A sérülések későbbi káros következményei a protézisek beültetésének szükségessé válásában, a protézissel pótoltt ízületek mozgásának a beszűkülésében és elkeményedésében, terhelhetőségük csökkenésében nyilvánulnak meg. A protézisek beültetését követően a felperes egészségi állapota tovább rosszabbodott, munkaképessége további 10 %-kal csökkent. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint a felperes állapotrosszabbodása 2007. januárjában következett be, amikor a balesetet követő csípőízületi elkeményedés súlyos funkciókárosító hatása nyilvánvalóvá vált. Megállapította továbbá az orvosi szakvélemény alapján az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes keresettel érvényesített igényei okozati összefüggésben állnak a felperes balesetre visszavezethető egészségi állapotának romlásával. Az orvosi szakvélemény alapján tényként állapította meg, hogy a felperes egészségi állapotában 2007. januárjától jelentős rosszabbodás következett be, munkaképessége további 10 %-kal csökkent.

A perben kihallgatott tanúk vallomásaiból és a rendelkezésre álló orvosi iratokból az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes életét az egészségi állapotának rosszabbodása jelentős mértékben tovább nehezítette, a felperest még kiszolgáltatottabbá tette. Az egészségromlásból eredő hátrányok a felperes mindennapi élete során folyamatosan érzékelhetők, szinte nincs olyan tevékenység, amit a felperes önállóan el tud végezni. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy ezek a hátrányok a felperesnek nem vagyoni kárt okoztak. A felperes nem vagyoni kárainak kiküszöbölésére 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt alkalmasnak. Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az orvosszakértői vélemény a műtétek után kettő-kettő hétig támasztotta alá a felperes élelemfeljavításának az indokoltságát. Az elsőfokú bíróság azonban a mozgásszegény életmód további hátrányos következményeinek elkerülése érdekében ezt meghaladóan is indokoltnak ítélte meg a felperes élelmezésének a feljavítását. Álláspontja szerint a Ptk. 280. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a felperes a járadék iránti igényét 2008. szeptember 18-tól jogosult érvényesíteni. A lejárt járadék összegét mérlegeléssel 260.000 forintban állapította meg. Élelemfeljavítás költsége jogcímén 2010. december 1-jétől havonta 10.000 forint járadék megfizetésére kötelezte az alperest. Az elsőfokú bíróság szintén az orvosszakértői vélemény alapján állapította meg azt, hogy a felperes gondozása részlegesen indokolt, és a gondozásra a felperes a jövőben is rászorul. A kihallgatott tanúk vallomásából tényként állapította meg, hogy a felperes önmaga ellátásához segítséget kénytelen igénybe venni. A Ptk. 280. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a járadék iránti igényt 2007. június 1. napjától találta érvényesíthetőnek. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy mivel a felperes gondozását hozzátartozója látja el, ezért a gondozás díja nem lehet azonos a szakképzett hivatásos ápoló díjával. A gondozás költsége jogcímén mérlegeléssel megállapított 437.000 forint lejárt, és havonta 15.000 forint folyamatos járadék megfizetésére kötelezte az alperest. A háztartási és ház körüli munka többletköltségének megtérítésére irányuló követeléssel kapcsolatban az elsőfokú bíróság az orvosszakértői véleményből megállapította, hogy a felperes a közepesen nehéz és a nehéz munkák tekintetében kiegészítő igénybevételére szorul. Rámutatott, hogy a Ptk. 280. § (3) bekezdése értelmében a felperes az igényt 2007. június 1-jétől jogosult érvényesíteni. Kifejtette, hogy a felperest 2007. június 1-jétől 2010. november 30-ig terjedő időszakban emelt összegű járadék illette meg. Ennek összegét az elsőfokú bíróság mérlegeléssel 537.000 forintban állapította meg, és ebben elszámolta az alperes által erre az időszakra teljesített 416.720 forintot. Mindezek alapján 120.280 forint lejárt, és havonta 15.000 forint folyamatos járadék megfizetésére kötelezte ezen a jogcímen az alperest. A közlekedési többletköltség megfizetésére vonatkozó igénnyel kapcsolatban az elsőfokú bíróság az orvosszakértői véleményből megállapította, hogy a műtétek után három-három hónapig volt indokolt kiegészítő igénybevétele a felperes részéről. Az ítélet indokolása szerint az alperes sem vitatta, hogy a felperes közlekedése ezt követően is nehezített, és 2008. július 1-jétől ezen a jogcímen is járadékot folyósít a felperesnek. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 280. § (3) bekezdése alapján a felperes járadék iránti igényét 2007. június 1-jétől találta érvényesíthetőnek. A járadék összegét a 2007. június 1-jétől 2010. november 30. napjáig terjedő időszakra mérlegeléssel 362.178 forintban határozta meg, amelyből levonta az alperes által ezen a jogcímen

teljesített 264.248 forintot. Erre figyelemmel az alperest ezen a jogcímen 97.930 forint lejárt, és havonta 10.000 forint folyamatos járadék megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú bíróság gyógyszer többletköltség jogcímén 123.576 forint lejárt és havonta 5.000 forint folyamatos, kulturális többletköltség jogcímén 84.000 forint lejárt és havonta 2.500 forint folyamatos, rezsi többletköltség jogcímén 84.000 forint lejárt és havonta 2.500 forint folyamatos, gyógykezelés többletköltsége jogcímén 315.000 forint lejárt és havonta 10.000 forint folyamatos járadékot ítelt meg a felperesnek. A felperest rehabilitációs többletköltség jogcímén megillető járadék összegét az elsőfokú bíróság a periratokhoz csatolt számlák és az alperes elismerése alapján havonta 10.000 forintban állapította meg. A 2007. augusztus 1-jétől 2010. november 30-ig járó 400.000 forint lejárt járadékot csökkentette az alperes által teljesített 20.000 forinttal. Mindezek eredményeként 380.000 forint lejárt és havonta 10.000 forint folyamatos járadék megfizetésére kötelezte rehabilitációs többletköltség jogcímén az alperest.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása, az alperes marasztalásának felemelése, valamint az alperes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezése érdekében a felperes terjesztett elő fellebbezést. A nem vagyoni kártérítés összegét 6.000.000 forintra és 2007. január 1-jétől a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamataira kérte felemelni. Élelemfeljavítás költsége jogcímén a 2007. január 1-jétől 2008. szeptember 18-ig terjedő időszakra további 177.000 forint lejárt járadék és ennek 2009. január 15-től törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A gondozás költsége jogcímén megítélt járadékot a 2007. január 1-jétől 2010. november 30-ig terjedő időszakra 601.000 forinttal kérte felemelni. Ez után az összeg után 2009. január 15. napjától kérte késedelmi kamat fizetésére kötelezni az alperest. Háztartási és ház körüli kisegítő többletköltsége jogcímén a 2003. február 6-tól 2010. november 30-ig terjedő időszakra további 1.001.928 forint megfizetésére tartott igényt. A késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját 2007. március 15. napjában kérte megállapítani. A felperes a fellebbezésében kérte a közlekedési többletköltség havi összegének 15.000 forintra való felemelését 2011. január 1. napjától. Rehabilitációs többletköltség jogcímén a 2009. január 1-jétől 2010. november 30-ig terjedő időszakra további 380.000 forintra, és utána 2009. április 1-jétől a kifizetés napjáig törvényes mértékű késedelmi kamatra tartott igényt. Kérte továbbá, hogy a másodfokú bíróság változtassa meg az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését, és az alperest kötelezze az elsőfokú eljárással felmerült költségek megfizetésére. A fellebbezésében a felperes kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytelen jogértelmezés folytán jutott arra a következtetésre, ami szerint a felperest csupán az állapotrosszabbodás következtében fellépő hátrányai ellensúlyozására illeti meg nem vagyoni kártérítés. Álláspontja szerint a felperes a káreseményből eredően előállt teljes, maradandó és súlyos, 50 % arányú munkaképesség csökkenést eredményező egészségkárosodásáért jogosult nem vagyoni kártérítést követelni. A 70.000 forint nem vagyoni kártérítés elfogadása nem jelentette azt, hogy a felperes a további igényeiről is lemond. Az igényt ugyanis bíróság jogerős ítélettel nem bírálta el, és a felperes erre a követelésre vonatkozóan egyezséget sem kötött az alperessel. Mindezek miatt a 70.000 forint csak részteljesítésnek tekinthető. A felperes a fellebbezésében vitatta az elsőfokú

bíróságnak azt az álláspontját, hogy az egyes jogcímenek előterjesztett követeléseket a károsodás bekövetkezésétől kezdődő elévülési időn belül érvényesíteni kellett. A felperes okfejtése szerint a kártérítés iránti követelés egységes, ezért a követelés mindaddig nem évül el, amíg a kárrendezés folyamatban van, mert a kárrendezés minden mozzanata megszakítja a kártérítés iránti követelés elévülését. Rámutatott, hogy a felperes kára egy hosszan tartó folyamat eredményeként keletkezett, amit a protézisek beültetésének szükségessé válása zárt le. A károsodáshoz vezető folyamat ekkor érte el a végállapotot. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabályellenesen járt el, amikor csak az állapotromlást értékelte a nem vagyoni kártérítés elbírálása során, és figyelmen kívül hagyta a károsodás folyamatának egységét, valamint azt, hogy az igényt korábban nem rendezték véglegesen. Érvéle szerint a kártérítés iránti követelés egységességéből az is következik, hogy az alperes teljesítéseit a Ptk. 293. §-a szerint kell elszámolni. Az alperesnek nincs joga arra, hogy az egyes tételek jogcímét nevesítse, vagy meghatározza. Az alperes folyamatos teljesítésére tekintettel a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye nem évülhetett el. Hivatkozott a felperes arra is, hogy nem vagyoni kárként nem csupán az egészségi állapot romlását, hanem a felperes életkörülményeinek egyéb hátrányos megváltozását is figyelembe kell venni. Az élelemfeljavítás és a gondozás költsége tekintetében a felperes azzal érvelt, hogy ezeknek a költségeknek a tekintetében nem alkalmazható a Ptk. 280. § (3) bekezdésében írt korlátozás. A gondozás költségével kapcsolatban hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított összeg indokolatlanul alacsony. A háztartási- és ház körüli munkák többletköltsége címén járó járadék összegét a munkák tényleges mennyiségére és időigényére figyelemmel kérte felemelni. A közlekedési többletköltség felemelésére abból az okból tartott igényt, hogy a felperesnek az üzemanyagköltségen túl a kísérő igénybevételével felmerülő költségeket is viselnie kell. A rehabilitációs többletköltség vonatkozásában előadta, hogy a havi 10.000 forint nem fedezi a heti kétszeri gyógytorna költségét. Az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 81. § (2) bekezdése alapján kérte megváltoztatni.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A felperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezéseit. Ezért ezek a rendelkezések a Pp. 228. § (4) bekezdése értelmében első fokon jogerőre emelkedtek. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének kizárólag a fellebbezéssel támadott, a keresetet elutasító rendelkezéseit vizsgálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

Nem vagyoni kártérítés:

A Fővárosi Ítéltábla az orvosszakértői vélemény alapján osztotta a felperes álláspontját abban, hogy a felperes egészségromlása, ami végül a csípő- és térdprotézis beültetésének szükségességéhez vezetett, egy több évtizeden át tartó folyamat eredménye. Az egészségromlás folyamata a baleset bekövetkezésének időpontjában kezdődött meg, és ahogy arra a felperes a fellebbezésében helytállóan rámutatott, a végállapotát akkor érte el, amikor a protézisek beültetése szükségessé vált. Az orvosszakértői vélemény alátámasztotta azt, hogy a felperes egészségének folyamatos romlása és annak a felperesre hátrányos következményei a felperes balesetben elszenvedett sérüléseire vezethetők vissza. Ennek alapján az elsőfokú bíróság helyesen vonta le azt a jogi következtetést, hogy a baleset bekövetkezése, valamint a felperes egészségromlása és az egészségromlás következményei között az okozati összefüggés fennáll.

Az ítéltábla az elsőfokú bírósággal értett egyet abban, hogy a felperes egészségének több évtizeden át elhúzódó folyamatos romlása - a felperes közvetlen baleset utáni állapotához képest - akkor mutatkozott meg nem vagyoni kárként értékelhető hátrányként, amikor a protézisek beépítésének a szükségessége felmerült. Ez az az időpont, amikor a felperes életminősége a közvetlenül a balesetet követő állapotához képest jól észlelhetően, markáns módon, súlyos mértékben megromlott. Ebben az időpontban következtek be a felperesnek mindazok a nem vagyoni kárai, amelyek oka a folyamatos egészségromlásra vezethető vissza.

Az elsőfokú bíróság azoknak a személyi hátrányoknak a körét, amelyek a felperes nem vagyoni káraként vehetők figyelembe, helyesen tárta fel. A fellebbezésben foglaltakkal ellentétben az elsőfokú bíróság nem csupán a felperes egészségromlását, hanem annak következményeit - az egészségromlásnak és az amiatt szükségessé vált protézis beültetéseknek a felperes életére gyakorolt kedvezőtlen hatásait - is, nem vagyoni kártérítést megalapozó körülményként értékelte. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni károk megállapítása során a felperes protézis beültetések utáni állapotából indult ki. A felperes műtétek utáni végső állapota szükségképpen magába foglal minden olyan személyi hátrányt, ami a felperes egészségromlásának hosszú időre elhúzódó folyamatára vezethető vissza.

A Pp. 206. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Pp. 206. § (3) bekezdése szerint a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.

Az ítéltábla jogi álláspontja szerint azoknak a nem vagyoni károknak a kiküszöböléséhez, amelyek a felperest a baleset bekövetkezésével okozati

összefüggésben álló egészségromlás miatt érték - a károk jellegére és súlyosságára tekintettel - 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés nem alkalmas. Az ítélet tábla a Pp. 206. § (3) bekezdésének alkalmazásával a felperest ért nem vagyoni károk kiegyenlítésére 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítést ítélt megfélelőnek. Ezért a felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét 1.000.000 forinttal, 3.000.000 forintba emelte fel.

Élelemfeljavítás:

A Ptk. 280. § (3) bekezdése értelmében a tartásdíjat, az életjáradékot, illetve a baleseti járadékot időszakonként előre kell fizetni. A jogosult a hat hónapnál régebben lejárt és alapos ok nélkül nem érvényesített részleteket bírósági úton többé nem követelheti.

A Ptk. a baleseti járadék fogalmát használja, azonban nem határozza meg azt, hogy mik a baleseti járadék ismérvei, milyen járadékokat kell baleseti járadéknak tekinteni.

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a baleseti járadék elévüléséről szóló PK 52. számú állásfoglalása a baleseti járadékkövetelések elévülésének kezdő időpontját az első keresetvesztéshez (jövedelemvesztéshez) köti. Ebből okszerűen az a következtetés vonható le, hogy baleseti járadéknak a balesetet szenvedett személyek keresetét (jövedelmét) pótló járadékát kell tekinteni [Ptk. 356. § (1) bekezdése].

A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának PK 47. számú állásfoglalása baleseti járadékként határozza meg a baleset következtében meghalt személy hozzátartozóját megillető tartáspótló járadékot is [Ptk. 358. § (1) bekezdése].

A Fővárosi Ítélet tábla jogi álláspontja szerint baleseti járadéknak csak a jövedelempótló és a tartást pótló járadék minősül, míg a balesetben megsérült személyt megillető, ismétlődően, időszakonként visszatérő költségek pótlását célzó járadék nem tartozik a baleseti járadék körébe. Ezt támasztják alá a Legfelsőbb Bíróságnak azok az eseti döntései is, amik az ilyen költségpótló járadékot nem baleseti járadékként, hanem baleseti kártérítésként fizetendő járadékként (BH2009. 209) vagy a baleseti sérült ápolásában és gondozásában felmerülő többletköltséggént (BH2001. 15) írják körül.

Mivel a károsult balesettel összefüggésben felmerült költségeinek pótlását célzó járadék nem minősül baleseti járadéknak, annak érvényesítését a Ptk. 280. § (3) bekezdésének második mondata nem korlátozza. Ebből az következik, hogy a perben az ilyen járadék hat hónapnál régebben lejárt, és alapos ok nélkül nem érvényesített részletei is érvényesíthetők.

Figyelemmel arra, hogy az alperest korábban meghozott jogerős ítélet nem kötelezte járadék megfizetésére, a perben a Pp. 230. § (3) bekezdésében írt korlátozás sem érvényesülhet.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla megalapozottnak találta a felperes élelemfeljavítás költsége felemelése iránti fellebbezési kérelmét, és a lejárt járadék összegét a 2007. január 1-jétől 2008. szeptember 18-ig terjedő időszakra járó 174.000 forinttal felemelte.

Gondozás költsége:

A korábban részletesen kifejtett indokok miatt a Fővárosi Ítéltábla a gondozás költsége vonatkozásában sem találta alkalmazhatónak a Ptk. 280. § (3) bekezdés második mondatában foglaltakat. Ezért helyt adott a felperes fellebbezésének annyiban, hogy a 2007. január 1-jétől 2007. május 31-ig terjedő időszakra járó további 40.000 forint lejárt járadék megfizetésére kötelezte az alperest.

A károsult kárainak a megtérítése, a károsultat ért hátrányok kiküszöbölése elsősorban a kárért felelős személy kötelezettsége. A gondozásra szoruló károsult hozzátartozójától nem várható el az, hogy a károsult gondozását ingyenesen, ellenszolgáltatás nélkül lássa el, és ezzel a kárért felelős személy kötelezettségét enyhítse. Ezért a károsult a gondozásával felmerülő költség megtérítésére akkor is igényt tarthat, ha a gondozását hozzátartozója végzi.

Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a károsult gondozását ellátó hozzátartozó díjazása nem lehet azonos a gondozói tevékenységet üzletszerűen, jövedelemszerzés céljából végző gazdálkodó szervezetek által alkalmazott díjjal. Az ilyen gazdálkodó szervezetek díja több olyan elemet tartalmaz, ami az ápolást végző hozzátartozó esetében nem merül fel. Ilyen a tényleges munkavégzés ellenértékét meghaladó költség (pl. a gondozó útiköltsége), a gazdálkodó szervezetet terhelő adók és járulékok, valamint a gazdálkodó szervezet által alkalmazott kereskedelmi árrés.

Az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékok és egyéb peradatok okszerű, a Ptk. 206. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelő mérlegelésével határozta meg azt, hogy a felperes milyen mértékben szorul ápolásra, és a Pp. 206. § (3) bekezdésének helyes alkalmazásával állapította meg a gondozás költségét.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a felperest gondozás költsége jogcímeként megillető járadék havi összegének felemelésére nem látott lehetőséget.

Háztartási és ház körüli munka többletköltsége:

Az ítéltábla a Pp. 206. § (3) bekezdésének megfelelő mérlegelés alkalmazásával nem találta indokoltnak az alperes által a 2003. február 6-tól 2006. december 31-ig önként teljesített járadék havi összegének a felemelését.

Az elsőfokú bíróság a felperest 2007. június 1-jétől megillető járadék összegét a Pp. 206. § (3) bekezdésének megfelelő, okszerű mérlegeléssel állapította meg, ezért az ítéltábla nem látott lehetőséget a járadék havi összegének további növelésére.

Az ítéltábla ennek a járadéknak a vonatkozásában is csupán utal a Ptk. 280. § (3) bekezdés második mondata alkalmazásának kizártságára. Mivel a Ptk. 280. § (3) bekezdésében írt korlátozás ennek a járadéknak a tekintetében sem alkalmazható, a felperes a 2007. január 1-jétől 2007. május 31-ig terjedő időszakra is emelt összegű járadékra tarthat igényt. Ennek alapján a felperest a 2007. január 1-jétől 2010. november 30-ig terjedő időszakra - az alperes teljesítéseinek elszámolásával - 145.030 forint illeti meg, ezért az ítéltábla a felperesnek járó lejárt járadék összegét 24.750 forinttal felemelte.

Közlekedési többletköltség:

Az ítéltábla az üzemanyagárak jelentős emelkedésére, valamint a kísérő igénybevételeivel felmerülő költségekre tekintettel megalapozottnak ítélte meg a felperes közlekedési többletköltség havi összegének felemelésére irányuló fellebbezési kérelmét, és a járadék összegét a fellebbezési kérelemnek megfelelően 2011. január 1-jétől havonta 15.000 forintra emelte fel.

Rehabilitációs többletköltség:

A rehabilitációs többletköltség összegét az elsőfokú bíróság a periratokhoz csatolt számlák és a perben kihallgatott tanúk vallomásának a Ptk. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű és helyes mérlegelésével állapította meg. Az erre vonatkozó döntésével és annak az ítéletben kifejtett indokaival a Fővárosi Ítéltábla maradéktalanul egyetértett, és nem látott lehetőséget a rehabilitációs többletköltség havi összegének a felemelésére.

Elsőfokú perköltség:

A Pp. 81. § (2) bekezdése értelmében, ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítelt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

A felperes pernyertességének aránya még a felemelt marasztalás figyelembevételével is csak csekély mértékben haladja meg az 50 %-ot a keresetben követelt összeghez képest. A felperes 40 %-ot bizonyosan meghaladó pervesztességéből okszerűen vonható le az a következtetés, hogy a felperes által a keresetében követelt összeg nyilvánvalóan eltúlzott volt. Emiatt a Pp. 81. § (2)

bekezdésének az alkalmazására és az alperes elsőfokú perköltségben marasztalására nincs lehetőség.

A peres felek pernyertességének - pervesztességének arányára tekintettel az elsőfokú bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdésének helyes alkalmazásával határozott úgy, hogy a peres felek a perrel felmerült költségeiket maguk viselik.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és az alperes marasztalását a rendelkező részben megjelölt összegre emelte fel.

Az alperes a fellebbezési eljárásban nem igényelt perköltséget, ezért a másodfokú perköltség viseléséről az ítéltáblának nem kellett rendelkeznie.

A Fővárosi Ítéltábla az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján határozott a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viseléséről.

, 2011. június 1.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró